

Testing the Model of Marital Life Quality Through the Perception of Equity and Daily Spiritual Experiences by Mediation of Self Differentiation in Married Female Teachers

Leyla Sayahi^{1*}, Malikeh Sayahi²

1. M.A of Educational Psychology, Instructor in Ministry of Educationa of Ahvaz Region One, Ahvaz, Iran.

2. M.A. of General Psychology, Faculty of Humanities, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Citation: Sayahi, L., & Sayahi, M. (2021). Testing the model of marital life Quality through the perception of equity and daily spiritual experiences by mediation of self differentiation in married female teachers. *Journal of Woman and Culture*, 13(49), 95-107.

DOR: 20.1001.1.20088426.1400.13.49.7.7

ARTICLE INFO

Received: 25.04.2021

Accepted: 24.06.2021

Corresponding Author:

Leyla Sayahi

Email:

sayahileyla33@gmail.com

Keywords:

Marital life quality

Equity perception

Daily spiritual experiences

Self-differentiation

Abstract

The purpose of this study was to investigate the model of marital life quality through equity perception, and daily spiritual experiences mediated by self-differentiation among married female teachers of elementary schools in Ahvaz. The statistical population included married female teachers of elementary schools in Ahvaz. The samples subsumed 200 participants whom were selected by multi-phase random sampling. The research was designed as correlational of structural equations type. To collect data Marital Quality Index (Nortoon, 1983), Measurement of Equity Perception (Perry, 2004), Daily Spiritual Experiences Scale (Alipour et al., 2016) and Self-Determination Inventory (Skowron & Friedlander, 1998) were implemented. To analyze data structural equations analysis was applied. The results indicated that equity perception and daily spiritual experiences had direct significant impact on marital life quality. The findings also showed that equity perception and daily spiritual experiences had indirect significant impact on marital life quality through self-differentiation among married female teachers of elementary schools in Ahvaz. The evaluated model had an optimal goodness of fit.

Extended abstract

Introduction: Assessing the quality of marital life plays a substantial role in assessing the overall quality of family relationships. Therefore, the quality of marital life is a multidimensional concept that includes various dimensions of marital relationships. On the issue of quality of marital life, the issue of equity perception, especially from the perspective of women, had attracted the attention of many researchers. The equity perception was considered as a balance between in-data (investment) and out-data (rewards) of a relationship, an effective factor and a significant factor in the quality of marital life. Another variable that can be effective in the marital satisfaction of working women is daily spiritual experiences. Today, spirituality is considered as one of the most important aspects of human life and this factor had caused it to be considered more than ever. Another factor that could link some psychological components to the quality of marital life was self-differentiation in women. Differentiation of self is a key concept in the theory of family systems and includes a kind of interpersonal capacity to distinguish between thought and emotion, as well as an interpersonal ability to maintain independence within the context of deep relationships with significant people in life. So the purpose of this study was to investigate the model of marital life quality through equity perception, and daily spiritual experiences mediated by self-differentiation among married female teachers of elementary schools in Ahvaz.

Method: The statistical population included married female teachers of elementary in Ahvaz. The samples subsumed 200 participants whom were selected by multi-phase random sampling. The research was designed as correlational of structural equations type. To collect data Marital Quality Index (Nortoon, 1983), Measurement of Equity Perception (Perry, 2004), Daily Spiritual Experiences Scale (Alipour & et al., 2016) and Self-Determination Inventory (Skowron & Friedlander, 1998) were implemented. To analyze data structural equations analysis was applied.

Results: The results indicated that equity perception and daily spiritual experiences had direct significant impact on marital life quality. The findings also showed that equity perception and daily spiritual experiences had indirect significant impact on marital life quality through self-differentiation among married female teachers of elementary schools in Ahvaz. The evaluated model had an optimal goodness of fit.

Conclusion: According to the findings, the direct effect of equity perception and daily spiritual experiences on the quality of marital life in married female elementary school teachers was significant. According to the findings, the significant indirect effect of perception of equity and daily spiritual experiences on quality of marital life was achieved through self-differentiation. In explaining the results obtained in general, it could be reported that: concerning the theory of equity, individuals perceive a relationship as fair and just when the rewards they receive in these relationships were proportional to their share in the relationship. If in the interpersonal relationship of the spouses, each was aware of the rights of the other and separating a person from rights such as welfare, need for security and expression of love, creates a sense of differentiation and independence in his/her spouse and in this way, he/she could improve the quality of marriage and satisfaction with cohabitation. Also, the perception of spirituality on a continuous and daily basis in

personal life and reliance on the infinite power of God, led to the expansion of the spirit of forgiveness and reduced the problems between couples and improved the relationship between them. The factor of daily spiritual experiences and the emphasis on receiving the support of such a great power made one consider oneself different and independent from others in daily affairs. Increasing spirituality on the part of couples and paying attention to the spiritual and spiritual dimension of spouses caused them to consider each other as a person with authority and status with spiritual needs and respect their privacy while being attached to cohabitation. On the other hand, it affected the conditions that create satisfaction between couples and leads to the improvement of their interpersonal relationships. This in itself could help each couple in the marital relationship and improve it while maintaining privacy. Couples in a fair relationship would be happier than couples who in a relationship have received more or less than they deserve. The theory of equity also predicts that feelings of unhappiness due to a lack of equity or fairness in a relationship are likely to weaken the relationship and reduce overall commitment and satisfaction.

Authors Contributions: Leila Siyahi: Designing the general framework, compiling the content and analyzing the content, submitting and correcting the article. Malikeh Siyahi: collaborated in compiling. All authors endorsed the final version of the article.

Acknowledgments: The authors would like to thank all those who have contributed to the completion of this research through their critique and consultation.

Conflict of Interest: In this study, no conflict of interest has been reported by the authors.

Funding: This study did not receive any financial support.

آزمون مدل علی کیفیت زندگی زناشویی از طریق ادراک انصاف و تجارب معنوی روزانه با میانجی‌گری تمایز یافتگی خود در معلمان زن متأهل

لیلا سیاحی^{۱*}، ملیکه سیاحی^۲

۱. کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی‌تربیتی، مدرس آموزش و پرورش ناحیه یک، اهواز، ایران.
۲. کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی‌عمومی، دانشکده علوم‌انسانی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر، آزمون مدل علی کیفیت زندگی زناشویی از طریق ادراک انصاف و تجارب معنوی روزانه با میانجی‌گری تمایز یافتگی خود در معلمان زن متأهل شهر اهواز بود. جامعه آماری شامل معلمان زن متأهل شاغل در مدارس ابتدایی بود. نمونه پژوهش شامل ۲۰۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. طرح پژوهش همبستگی از نوع معادلات‌ساختاری بود. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شاخص کیفیت زناشویی نورتون (۱۹۸۳)، سنج ادراک انصاف پری (۲۰۰۴)، مقیاس تجارب معنوی محمدعلی پور و همکاران (۱۳۹۵) و پرسشنامه تمایز یافتگی خود اسکورون و فریدلندر (۱۹۹۸) بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل معادلات‌ساختاری انجام گرفت. نتایج نشان داد، ادراک انصاف و تجارب معنوی روزانه اثر مستقیم معنی‌داری بر کیفیت زندگی زناشویی دارند. همچنین ادراک انصاف، تجارب معنوی روزانه از طریق تمایز یافتگی خود اثر غیرمستقیم معنی‌داری بر کیفیت زندگی زناشویی در معلمان زن متأهل دارد. همچنین مشخص شد مدل ارزیابی شده از شاخص‌های برازندگی مناسبی برخوردار بود.

کلیدواژه‌گان: کیفیت زندگی زناشویی، ادراک انصاف، تجارب معنوی روزانه، تمایز یافتگی خود

مقدمه

حفظ کیان خانواده امری است که در جوامع گوناگون به آن اهمیت زیادی داده می‌شود (Selahshori & Atash-pour, 2021). لازمه تقویت زندگی خانوادگی، ثبات و دوام آن و نوع نگرش و نیز طرز تعامل زوجین با یک دیگر است و بررسی کیفیت روابط زناشویی (marital life quality) نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد. از این رو، کیفیت روابط زناشویی مفهومی چند بعدی است که شامل ابعاد گوناگون ارتباط‌های زوجی، مانند سازگاری، رضایت، شادمانی و انسجام می‌شود (Fatollahzadeh, Mir Safiri Fard, Kazemi, Saadati & Navabi Nejad, 2017). زوجین سازگار و موافق با یک دیگر، از زندگی زناشویی خود نسبتاً رضایت دارند، از ویژگی‌های شخصیتی شریک زندگی خود ابراز رضایت می‌کنند، از مصاحبت با خانواده خود لذت می‌برند، به‌همراه یک دیگر به حل

مشکلات زندگی می‌پردازند و در نهایت از زندگی زناشویی و جنسی خود رضایت‌مند هستند. از این رو انتظار می‌رود ازدواج سازگار برای مدت‌زمان طولانی دوام آورد و برای هر دو زوج رضایت‌بخش باشد (Nazari, Meygooni & Kar-balaie, 2017).

در مبحث کیفیت زندگی زناشویی، موضوع ادراک انصاف (equity perception) مخصوصاً از منظر زنان، توجه بسیاری از پژوهش‌گران را به خود معطوف کرده است. ادراک انصاف به عنوان تعادل بین درون‌داده‌ها (سرمایه گذاری) و برون‌داده‌ها (پاداش‌ها) یک رابطه، عامل مؤثر و امری قابل توجه در کیفیت زندگی زناشویی (Abasspur & Ghanbari, 2018)، در نظر گرفته شده است، که اگر در روابط زناشویی وجود نداشته باشد، تبعات جبران‌ناپذیری برای فرد، خانواده و جامعه به همراه خواهد داشت. تحقیقات نشان داده که زنان و مردان در رابطه با ادراک انصاف واکنش‌های متفاوتی بروز می‌دهند (Feeney, Peterson & Noller, 2005)، که در این میان زنان حساسیت بیشتری نسبت به آن نشان می‌دهند (Khojasteh Mehr, Nokarizi & Shiralinia, 2013). پژوهش‌ها نشان داده حجم زیادی از ناراحتی‌ها و فشارهای روانی در زندگی زناشویی ناشی از عدم انصاف در روابط زوجین است (Demaris, 2015). همچنین Manjula, Raghu Ram & Pramod Reddy (2017) در تحقیقی با عنوان هوش عاطفی و ادراک انصاف به عنوان پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی دریافتند ارتباط مثبت و معنی‌داری بین متغیرهای پژوهش وجود دارد. از دیگر متغیرهایی که در رضایت زناشویی زنان شاغل می‌تواند مؤثر باشد، تجارب معنوی روزانه (daily spiritual experiences) است. امروزه معنویت به عنوان یکی از مهم‌ترین جنبه‌های زندگی انسان در نظر گرفته می‌شود و این عامل باعث شده بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. در زندگی شخصی، عدم توجه به همسر و فرزند و نیازهای ایشان و در محیط کار نیز، عدم تعهد به سازمان، دیر رسیدن به سرکار و عدم رفتار شهروندی نمونه‌هایی از عدم شناخت معنویت است از این رو معنویت را می‌توان اعتماد، عشق، خدمت و خرد دانست (Howard, 2002). در واقع معنویت، بعدی از ابعاد وجودی انسان است که ارتباط و یکپارچگی او را با عالم هستی نشان می‌دهد. ارتباط و یکپارچگی به انسان امید و معنا می‌دهد و او را از محدوده زمان و مکان و علایق مادی فراتر می‌برد (Bolhari, Zamanian & Naziri, 2011). همچنین طی پژوهشی (Hojjati, Sarbani & Alimmohammadzadeh, 2018) نشان دادند که تجارب معنوی روزانه منجر به کاهش استرس همسران می‌شود و روشی برای سازش و بهبود کیفیت زندگی همسران است. (Sharifi & Abbasi, 2017) نیز در پژوهشی دریافتند که تجربیات معنوی روزانه با شادکامی ارتباط دارد.

یکی دیگر از عواملی که می‌تواند باعث ارتباط برخی مؤلفه‌های روان‌شناختی با کیفیت زندگی زناشویی گردد، تمایز یافتگی خود (self-differentiation) در زنان است. تمایز یافتگی خود، مفهوم کلیدی در نظریه نظام‌های خانواده Bowen، بوده و شامل نوعی ظرفیت درون‌فردی برای متمایز کردن تفکر و هیجان از هم و نیز توانایی میان‌فردی برای حفظ استقلال درون‌یافت روابط عمیق با افراد مهم زندگی است (Goldenberg & Goldenberg, 2000, Translated by Shahi Barwati, Naqshbandi & Arjmand, 2014). بهترین موقعیت برای مشاهده سطح تمایز و تفکیک هرکس، زمانی است که خانواده دچار تنش و اضطراب شدیدی شده است. در چنین حالتی افراد تمایز یافته ممکن است عواطف شدیدی را تجربه کنند؛ اما با این عواطف تحلیل نمی‌روند و واکنش آن‌ها کنترل شده است. این افراد از هویتی محکم برخوردارند و در زمینه این که چه کسی و با چه اعتقادی هستند، یقین بیشتری دارند (Sohrabi, Asadi, 2013). آن‌ها اجباری در وفق دادن خود با انتظارات دیگران نمی‌بینند، خودمختاری و انعطاف‌پذیری بیشتری نسبت به دیگران دارند، از کارکرد عقلی و هوشی بارزی برخوردارند و در نهایت این که افراد تمایز یافته، افراد پخته و خودشکوفایی هستند (Peleg & Yitzhak, 2011). مطابق نظریه Bowen، تمایز یافتگی برای سازگاری در سطح روان‌شناختی و نیز سطح ارتباطات بسیار ضروری است، چرا که افراد در مرحله همسرگزینی به‌سوی فردی متمایل می‌شوند که از سطح تمایز یافتگی مشابه خودشان برخوردار باشد (Jenkins, Bubolts & Schwartz, 2005). بنابراین سطح تمایز یافتگی فرد، متقابلاً بر محیط، زندگی اجتماعی و آینده فرد از جمله رابطه زناشویی وی تأثیرگذار است (Mohammadi & Asghari Ebrahimabad, 2020). همچنین (Kazemian Moghaddam & et al., 2017) نشان دادند که تمایز یافتگی نقش مهمی در تبیین و پیش‌بینی رضایت زناشویی دارد.

بر اساس مطالب ارایه شده هدف پژوهش حاضر آزمون مدل علی کیفیت زندگی زناشویی از طریق ادراک انصاف و تجارب معنوی روزانه با میانجی‌گری تمایز یافتگی خود در معلمان زن متأهل شهر اهواز بود.

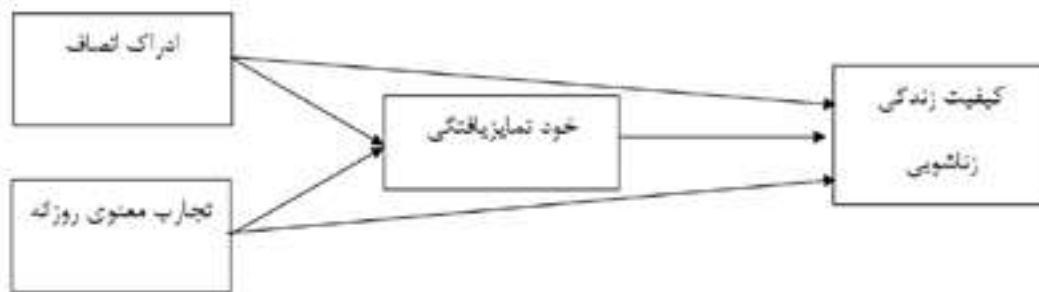

Figure 1. Conceptual model of research

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

طرح پژوهش همبستگی از نوع معادلات ساختاری (structural equations) است. جامعه آماری شامل کلیه معلمان زن متأهل مدارس ابتدایی شهر اهواز بود. نمونه پژوهش ۲۰۰ نفر، که به روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. بدین ترتیب که ابتدا از کل نواحی چهارگانه شهر اهواز از هر ناحیه ۵ مدرسه ابتدایی به صورت تصادفی انتخاب (در کل ۲۰ مدرسه) و از هر مدرسه ۱۰ معلم به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. که در مجموع ۲۰۰ معلم زن متأهل به عنوان آزمودنی انتخاب شدند.

روش اجرا

برای انجام پژوهش حاضر، در ابتدا مجوزهای لازم برای اجرا از مسئولین آموزش و پرورش دریافت شد. سپس با مراجعه به مدارس مورد نظر پرسشنامه‌ها بین آزمودنی‌ها توزیع گردید. هم‌چنین در مورد اهداف و اهمیت پژوهش برای آزمودنی‌ها توضیحاتی ارائه گردید. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط آزمودنی‌ها، داده‌ها در سطح آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

ابزار سنجش

شاخص کیفیت زندگی زناشویی (Quality of Marriage Index (QMI): شاخص کیفیت زندگی زناشویی (QMI) در سال ۱۹۸۳ توسط Nortoan ساخته شد. شاخص کیفیت زندگی زناشویی (QMI) یک ابزار شش سؤالی است (Khojasteh Mehr & et al. (2010). آزمودنی درجه موافقت خود را در پنج سؤال در دامنه‌ای از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۷ (کاملاً موافق) نشان می‌دهد. در سؤال ششم که یک سؤال کلی است، آزمودنی درجه‌ی موافقت خود را در دامنه‌ای از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۱۰ (کاملاً موافق) ابراز می‌کند. پایایی این ابزار با استفاده از روش همسانی‌درونی ۰/۹۶ برای هر دو گروه زنان و مردان گزارش شده است (Khojasteh Mehr & et al., 2010). پایایی این شاخص با استفاده از روش همسانی‌درونی طی تحقیق Schnurman- Crook & Abrina (2001) ۰/۹۷ گزارش شد. برای بررسی ضریب پایایی این ابزار Khojasteh Mehr & et al (2010) از روش آلفای کرونباخ استفاده کردند و پایایی ۰/۹۴ را گزارش نمودند. در پژوهش حاضر پایایی این شاخص به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

سنجه ادراک انصاف (Measure of Equity Perceived (MEP): سنجه ادراک انصاف توسط Perry (2004) تهیه شد و شامل چهار سؤال است. سؤالات این سنجه به صورت طیف لیکرت (از نظر من خیلی غیرمنصفانه) تا ۵ (از نظر

من و همسر منصفانه) نمره گذاری می شود (Perry (2004). Jafari Nejad, Khojasteh Mehr & Rajabi (2013). پایایی آن را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ گزارش کرده است. Jafari Nejad & et al. (2013). در پژوهش خود روی نمونه‌ای از کارکنان متأهل ادارات دولتی شهر اهواز، پایایی آن را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ و به روش تنصیف ۰/۸۲ و روایی سازه آن را با استفاده از پرسشنامه ۱۰ سؤالی رضایت زناشویی انریچ ۰/۶۶ گزارش کردند. در پژوهش حاضر پایایی این سنجه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد.

مقیاس تجارب معنوی روزانه (SES): این مقیاس توسط (Mohammad Alipour, 2016) ساخته و هنجاریابی شد. این مقیاس ۲۵ آیتم دارد که بر اساس طیف لیکرت نمره گذاری می شود. بررسی همسانی درونی سؤالات برای کل مقیاس (۰/۹۲) می باشد. روایی همزمان مقیاس تجارب معنوی با پرسشنامه سنجش خانواده، ۰/۴۷، دینداری ۰/۴۹ بود (Mohammad Alipour & et al., 2016). پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ توسط (Mohammad Alipour & et al., 2016) گزارش شد. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۶۸ به دست آمد.

پرسشنامه تمایز یافتگی خود (DSI): پرسشنامه تمایز یافتگی خود توسط (Skowron & Friedlander, 1998) از ۴۳ گویه و ۴ خرده مقیاس واکنش پذیری عاطفی (۱۱ سوال)، جایگاه من (۱۱ سوال)، گریز عاطفی (۱۲ سوال) و هم آمیختگی با دیگران (۹ سوال) تشکیل شده است که به منظور سنجش تمایز یافتگی افراد به کار می رود. ضریب آلفای گزارش شده توسط (Skowron & Friedlander, 1988) برای پرسشنامه تمایز یافتگی خود ۰/۸۸ است. در پژوهش (Peleg-Popko, 2004) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

یافته‌ها

جدول ۱، یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش حاضر برای نمونه‌ی معلمان زن متأهل را نشان داد.

Table 1.
Descriptive findings related to the variables of the present study for a sample of married female nurses

Descriptive indicators	Variables			
	Mean	SD	Min	Max
Perceived Equity	12.89	3.39	6	20
Daily spiritual experiences	79.44	15.66	35	117
Differentiation of self	147.07	32.17	67	254
Quality of marital life	30.42	6.82	12	45

همان گونه که در جدول ۱، مشاهده می گردد میانگین و انحراف استاندارد در ادراک انصاف برابر ۱۲/۸۹ و ۳/۳۹، در تجارب معنوی روزانه برابر ۷۹/۴۴ و ۱۵/۶۶ و در تمایز یافتگی خود برابر ۱۴۷/۰۷ و ۳۲/۱۷ و کیفیت زندگی زناشویی برابر ۳۰/۴۲ و ۶/۸۲ به دست آمده است.

برای آزمون الگوی پیشنهادی از الگویابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار AMOS/23 استفاده شد. روابط واسطه‌ای الگوی نهایی نیز با استفاده از bootstrap (آزمون خود راه انداز) نرم افزار AMOS/23 آزموده شدند. جدول ۲، شاخص‌های برآزش مدل پژوهش را نشان می دهد.

Table 2.
Comparison of fitness indicators of the proposed model and the modified model

Fitness indicators	2χ	df	χ^2/df	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
Proposed model	2.44	1	2.54	0.985	0.942	0.965	0.996	0.996	0.991	0.07

همان گونه که در جدول ۲ ملاحظه می شود جهت سنجش برازش مدل شاخص های برازش تطبیقی، برازش مطلق و مقتصد استفاده شد. تحلیل نشان داد که مدل نظری برازنده داده هاست.

جدول ۳، مسیرها و ضرایب استاندارد آن ها را نشان می دهد.

Table 3.
Structural model: Paths and standard coefficients related to direct effects between research variables in the final model

Path	The final model	
	β	P
Perceived Equity to Differentiation of self	0.195	0.002
Daily spiritual experiences to Differentiation of self	0.225	0.001
Perceived Equity to quality of marital life	0.245	0.001
Daily spiritual experiences to quality of marital life	0.285	0.001
Differentiation of self to quality of marital life	0.274	0.001

در این قسمت جهت بررسی روابط واسطه ای بین متغیرهای پژوهش از روش بوت استرپ (Bootstrapping Method) استفاده شد.

Table 4.
Correlation between independent, dependent, mediating variables and bootstrap results

Path	Bootstrap amount	Low limit	High limit	Significant level
Perceived Equity to Differentiation of self to quality of marital life	0.095	0.039	0.187	0.029
Daily spiritual experiences to Differentiation of self to quality of marital life	0.077	0.049	0.120	0.008

طبق جدول ۴، نتیجه بوت استرپ برای اثر غیرمستقیم ادراک انصاف بر کیفیت زندگی زناشویی از طریق تمایز یافتگی خود ۰/۰۹۵، حد پایین فاصله اطمینان ۰/۰۳۹، حد بالای آن ۰/۱۸۷ و سطح معنی داری برابر ۰/۰۲۹ به دست آمد. هم چنین نتیجه بوت استرپ برای اثر غیرمستقیم تجارب معنوی روزانه بر کیفیت زندگی زناشویی

از طریق تمایز یافتگی خود ۰/۰۷۷، حد پایین فاصله اطمینان ۰/۰۴۹، حد بالای آن ۰/۱۲۰ و سطح معنی‌داری به دست آمده برابر ۰/۰۰۸ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به یافته‌های به دست آمده اثر مستقیم ادراک انصاف بر کیفیت زندگی ناشویی در معلمان زن متأهل معنی‌دار بود. این یافته با پژوهش (Manjula & et al. (2017 همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت؛ ادراک انصاف به عنوان تعادل بین درون داده‌ها به برون داده‌ها تعریف شده است (Givertz, Segrin & Woszidlo, 2015)، که اشاره به پاداش دارد و این در حالی است که پاداش جنبه‌ای از رابطه است که شخص برای آن ارزش قائل است و آن را مفید می‌داند. برای مثال، رابطه ممکن است علاقه، همراهی و یا پاداش مادی را مانند امنیت مالی به وجود آورد (Hou, Jiang & Wang, 2019). بر این اساس چنین احساس همراه با امنیت و عدالت می‌تواند در روابط بین فردی زوجین صمیمیت ایجاد کرده و کیفیت زندگی ناشویی آن‌ها را ارتقاء بخشد.

هم‌چنین اثر مستقیم تجارب معنوی روزانه بر کیفیت زندگی ناشویی معنی‌دار بود. این یافته با پژوهش (Hojjati & et al. (2018 مطابقت دارد. در تبیین این نتیجه می‌توان گزارش نمود، معنویات و اصول دینی از شاخصه‌های اصلی زندگی مخصوصاً در دوران بحران است. (Cavendish, Konecny, Mitzeliotis & Russo (2006 بیان می‌دارند که در دوران عدم ثبات و وجود استرس‌ها و اختلاف‌های بین فردی، انسان‌ها در مورد سیستم اعتقادی و ایدئولوژی خود تفکر کرده و به مسائل معنوی اهمیت بسیار می‌دهند. این نکته به این دلیل است که انسان‌ها موجوداتی معنوی هستند و معنویت بر بهبود شرایط فردی و بین فردی افراد مؤثر می‌باشد (Narayanasamy, 2003). ادراک معنویت به صورت مستمر و روزانه در زندگی شخصی و اتکا به قدرت لایتناهی الهی، منجر به گسترش روح بخشش و کاهش مشکلات بین زوجین شده و روابط بین آن‌ها را بهبود می‌بخشد.

طبق یافته‌ها اثر مستقیم ادراک انصاف بر تمایز یافتگی خود در معلمان زن متأهل معنی‌دار به دست آمد. این نتیجه با پژوهش (Feeney & et al. (2005 و هم‌چنین تحقیق (Khojasteh Mehr & et al. (2013 همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گزارش نمود که بر اساس نظریه انصاف، افراد یک رابطه را زمانی منصفانه و عادلانه ادراک می‌کنند که پاداش‌هایی که در این روابط به دست می‌آورند متناسب با سهم آن‌ها در روابط باشد (Hatfield, Rap-son & Bensman, 2012) و این نکته می‌تواند منجر به صمیمیت زوجین گردد (Perry, 2004). بر این اساس ادراک عدالت و انصاف در روابط ناشویی از مضامین احترام به حقوق فردی در بین همسران بوده و یکی از عوامل منجر به احساس استقلال و متمایز بودن شخص از اطرافیان است و یکی از مصادیق رشد در کنار دل‌بستگی بین همسران تلقی می‌شود که این خود تبیینی بر یافته حاضر است.

هم‌چنین اثر مستقیم تجارب معنوی روزانه بر تمایز یافتگی خود در معلمان زن متأهل معنی‌دار بود. این یافته با پژوهش (Kazemian Moghaddam & et al. (2017 همسو است. در تبیین این نتیجه می‌توان گزارش کرد که در حیطه سلامت بین زوجین، معنویت و دین‌داری، توجه روزافزونی را به خود جلب کرده و یکی از ملاک‌های کیفیت زندگی می‌باشد. (Underwood & Teresi (2002 در یافته‌های پژوهشی خود در زمینه تجارب معنوی روزانه بر این عقیده اند که برخی از مردم رابطه با موجودی متعالی را به عنوان بخش مهمی از زندگی تجربه می‌کنند، به طوری که با موجود مقدس نه فقط در لحظات استرس بلکه در امور مهم زندگی نیز درگیری فعال دارند. آن‌ها این تعامل سازنده را از طریق قدرت و تسلی، عشق خدا و الهام و بصیرت مورد ارزیابی قرار می‌دهند و بر این اساس خود را به عنوان موجودی منحصر به فرد در پیشگاه خدا می‌بینند که همواره مورد عنایت و توجه خداوند است و بر این اساس عامل تجارب معنوی روزانه و تأکید بر دریافت حمایت از چنین قدرت عظیمی باعث می‌شود فرد خود را از دیگران متمایز و مستقل در امور روزمره بداند.

طبق یافته‌ها اثر مستقیم تمایز یافتگی خود بر کیفیت زندگی ناشویی معنی‌دار به دست آمد. این یافته با پژوهش (Bolhari & et al. (2011 مطابقت دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت: در نظام ناشویی وقتی تمایز یافتگی زوج‌ها بالا باشد احتمال سازگاری مناسب با تعارض‌ها نیز برای زوج‌ها بیشتر می‌شود و اضطراب و واکنش‌های

هیجانی و در نهایت آمیختگی کاهش می‌یابد. تمایز یافتگی یا تفکیک خود به‌عنوان توانایی برقراری تعادل بین خودمختاری هیجانی و عقلانی، صمیمیت و پیوستگی توصیف می‌شود (Meteyard, Andersen, & Marx, 2011). افراد تمایز یافته تعریف مشخصی از خود و عقایدشان دارند، آن‌ها می‌توانند جهت خویش را در زندگی انتخاب کنند و در موقعیت‌های شدیداً عاطفی که در بسیاری از افراد منجر به بروز رفتارهای غیرارادی و گرفتن تصمیمات نافرجام می‌شود، کنترل خود را از دست ندهند و با در نظر گرفتن عقل و منطق تصمیم‌گیری کنند (Momeni & Alikhani, 2013) و این ویژگی‌ها می‌تواند در حل تعارضات بین فردی و افزایش کیفیت زندگی همسران مؤثر بوده و عاملی بر رشد و ارتقای سطح روابط بین زوجین باشد.

نتایج نشان داد که اثر غیرمستقیم ادراک انصاف بر کیفیت زندگی زناشویی از طریق تمایز یافتگی خود معنی‌دار بود. این یافته از پژوهش با یافته (Manjula & et al. (2017 همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گزارش نمود که: انصاف را می‌توان اصلی تصور نمود که در اثر تعارض تمایلات میان فردی برای به حداکثر رساندن پاداش‌های شخصی و نیز نیازهای واحدهای اجتماعی برای توزیع مناسب و عادلانه منابع پدیدار می‌شود (Shaw & Castanzo, 1982). انصاف آن زمانی در تعاملات بین شخصی شایع است که برون‌دادهایی (پیامدها) که یک شخص از تعامل بین فردی به دست می‌آورد، با درون‌دادهایی که او در آن تعامل سرمایه‌گذاری کرده است، برابر باشد. روابط منصفانه روابط سازگاری خواهند بود. نظریه‌ی انصاف پیش‌بینی می‌کند که احساس ناراحتی ناشی از عدم وجود انصاف در ارتباط احتمال دارد که رابطه را ضعیف کند و تعهد و رضایت کلی را پایین آورد. اگر در روابط بین فردی همسران، هر کدام به حقوق یک دیگر آگاهی داشته و فرد را منفک از شرایط دارای حقوقی مانند رفاه، نیاز به امنیت و ابراز عشق بدانند، احساس تمایز یافتگی و استقلال را در همسر خود ایجاد کرده و از این طریق می‌تواند میزان کیفیت زناشویی و رضایت از زندگی مشترک را ارتقاء بخشد.

هم‌چنین نتایج نشان داد که اثر غیرمستقیم تجارب معنوی روزانه بر کیفیت زندگی زناشویی از طریق تمایز یافتگی خود معنی‌دار است. این یافته از پژوهش با یافته (Hojjati & et al. (2018 همسو می‌باشد. در تبیین یافته حاضر می‌توان گزارش کرد که افزایش معنویت از سوی زوجین و توجه به بعد معنوی و روحانی همسران باعث می‌شود که ایشان یک دیگر را در عین دل‌بستگی به زندگی مشترک، فردی دارای اختیار و جایگاه فردی با نیازهای معنوی دانسته و به حریم شخصی وی احترام بگذارند و از سوی دیگر به شرایط ایجادکننده رضایت بین زوجین تأثیر گذاشته و منجر به بهبود روابط بین فردی آن‌ها شود. این نکته خود می‌تواند در عین حفظ حریم خصوصی هر زوج وی را در روابط زناشویی و بهبود آن یاری دهد.

سهام مشارکت نویسندگان: لیلیا سیاحی: طراحی چارچوب کلی، تدوین محتوا و تحلیل مطالب، ارسال و اصلاحات مقاله. ملیکه سیاحی: همکاری در گردآوری و تدوین مقاله. همه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را مورد تأیید قرار دادند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که با نقد و مشورت خود در تکمیل این پژوهش مؤثر بوده‌اند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این پژوهش از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

Abbaspour, Z., & Ghanbari, Z. (2018). The study of the direct and indirect effect of sexism on marital satisfaction mediation with perceived equity. *Journal of Applied Psychological*

- Research*, 4(9), 127-140. [Persian] URL: https://japr.ut.ac.ir/article_71006.html?lang=fa
- Bolhari, G., Zamanian, S., & Naziri, G. H. (2011). The effectiveness of group therapy and spiritual approach to treatment of depression, anxiety and stress in women with breast cancer. *Journal of Women Sociology*, 3(1), 85-90. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=188856>
- Cavendish, R., Konecny, L., Mitzeliotis, C., & Russo, D. (2006). Spiritual care activities of nurses using nursing interventions classification (NIC) labels. *International Journal of Nursing Terminologies and classifications*, 14(2), 11-20. DOI: 10.1111/j.1744-618x.2003.00113.x
- Demaris, A. (2015). The role of relationship inequity in marital disruption. *Journal of Social and Personal Relationships*, 2(1), 177-195. URL: https://www.researchgate.net/publication/249719564_The_Role_of_Relationship_Inequity_in_Marital_Disruption.
- Fatollahzadeh, N., Mir Safiri Fard, L. S., Kazemi, M., Saadati, N., & Navabi Nejad, Sh. (2017). The effectiveness of marital life enrichment based on the choice theory on quality of marital relationship and couple's intimacy. *Journal of Applied Psychology*, 11(3), 353-72. [Persian] URL: <http://apsy.sbu.ac.ir/article/download/19132/6784>.
- Feeney, G., Peterson, C., & Noller, P. (2015). Equity and marital satisfaction over the family life cycle. *Journal of personal relationships*, 1(1), 83-99. [Persian] URL: https://www.researchgate.net/publication/229525076_Equity_and_marital_satisfaction_over_the_family_life_cycle.
- Givertz, M., Segrin, C., & Woszidlo, A. (2015). Direct and indirect effects of commitment on interdependence and satisfaction in married couples. *Journal of Family Psychology*, 30(2), 214-220. URL: <https://psycnet.apa.org/record/2015-53194-001>.
- Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (2000). *Family therapy*. Translated by Shahi Barwati, H., Naqshbandi, S., & Arjmand, A. (2014). Tehran: Ravan Publishing. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/11336548/>.
- Hatfield, E., Rapson, R. L., & Bensman, L. (2012). *Equity theory. Reference Module in Neuroscience and Bio Behavioral Psychology: Encyclopedia of Human Behavior (Second Edition)*, 73-78. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9780470672532.wbepp105>
- Hojjati, H., Sarbanim A., & Alimmohammadzadeh, K. (2017). The relationship between daily spiritual experiences and perceived stress in the spouses of war veterans with post-traumatic stress. *Journal of Military Medicine*, 19(2), 135-142. [Persian] URL: <http://militarymedj.ir/article-1-1578-fa.html>
- Howard, S. (2002). A spiritual perspective on learning in the workplace. *Journal of Managerial psychology*, 17(3), 230-42. URL: <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?ID=287623>
- Hou, Y., Jiang, F., & Wang, X. (2019). Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*, 54(3), 369-376. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/ijop.12473>.
- Jafari Nejad, L., Khojasteh Mehr, R., & Rajabi, G. (2013). The effect of egalitarian gender ideology on marital harmony and marital discord by mediating perceptions of equity (fairness). *Journal of Psychological Achievements*, 2(19), 176-159. [Persian] URL: <https://psychac.scu>

ac.ir/article_11750.html?lang=fa

- Jenkins, S. M., Bubolts, J. W. C., & Schwartz, P. J. (2005). Differentiation of self and psychosocial development. *Contemporary Family Therapy*, 27(2), 251-261. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10591-005-4042-6>.
- Kazemian Moghaddam, K., Mehrabizadeh Honarmand, M., Kiamanesh, A. R., & Hosseiniyan, S. (2017). The role of differentiation, meaningfulness in life and forgiveness in predicting marital satisfaction. *Family Psychology*, 3(2), 71-82. [Persian] URL: <https://ijfp.ir/article-1-150-fa.pdf>
- Khojasteh Mehr, R., Karai, A., & Rajabi, G. H. (2010). Investigating a proposed model for precedents and consequences of marriage. *Journal of Psychological Studies*, 6(1), 135-162. [Persian] URL: https://mjms.mums.ac.ir/article_13910.html?lang=en
- Khojasteh Mehr, R., Nokarizi, H., & Shiralinia, Kh. (2013). Can husband's perspective-taking, egalitarian ideology and sacrifice behaviors predict wife's perception of equity?. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 4(1), 1-18. [Persian] URL: https://jac.scu.ac.ir/article_12558.html
- Manjula, S., Raghu Ram, M., & Pramod Reddy, M. (2017). emotional intelligence az a predictor of marital satisfaction. *Journal of Science*, 6(6), 307-311.
- Meteyard, J. D., Andersen, K. L., & Marx, E. (2011). Exploring the Relationship between Differentiation of self and Religious Questing in students from Two Faith – based Colleges. *Pastoral Psychology*, 61(1), 333-342. DOI: [10.1007/s11089-011-0401-4](https://doi.org/10.1007/s11089-011-0401-4).
- Mohammad Alipour, Z., Sayed Alitabar, S. H., Bamdad, S., ZadehMohammadi, A., & Etesam, M. S. (2016). Construction and standardization of spiritual experiences scale (SES). *Journal of Social Health*, 3(3), 2383-3033. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=352716>
- Mohammadi, H., & Asghari Ebrahimabad, A. (2020). The mediating role of creative thinking in relation to self-differentiation and self-fulfillment of Mashhadi couple. *Journal Scientific-Cultural-Educational of Women and Family*, 14(50), 124-107. [Persian] URL: https://cwfs.ihu.ac.ir/article_205094.html.
- Momeni, Kh, M., & Alikhani, M. (2013). The relationship between family functioning, differentiation of self and resiliency with stress, anxiety and depression in the married women kermanshah city. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 3(2), 297-329. [Persian] URL: https://fcp.uok.ac.ir/article_9629.html?lang=fa
- Narayanasamy, A. (2003). Spirituality coping mechanisms in chronically ill patients. *British Coping of Nursing*, 11(1), 1461-1469. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12514485/>
- Nazari, R., Meygooni, M., & Karbalaie, A. (2017). The structural model of perfectionism, psychological well-being and marital adjustment. *Journal of Applied Psychology*, 11(3), 411-32. [Persian] URL: <http://apsy.sbu.ac.ir/article/download/10126/6787>.
- Peleg, O., & Yitzhak, M. (2011). Differentiation of self and separation anxiety: Is there a similarity between spouses. *Journal of Contemporary Family Therapy*, 33(1), 25-36. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10591-010-9137-z>.

- Peleg-popko, O. (2004). Differentiation and test anxiety in adolescents, university of Haifa. *Journal of Adolescents*, 27(1), 647-651. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15561308/>
- Perry, B. J. (2004). *The relationship between equity and marital quality among hispanic, africans and american and caucasian*. Doctoral Dissertation, University if Ohio State, Ohio. URL: https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_olink/r/1501/10?clear=10&p10_accession_num=osul078783478
- Schnurman Crook, C., & Abrina, M. (2001). *Marital quality in dual-career couples: impact of role overload and coping resources*. Doctoral Dissertation, Virginia Polytecnic Institute and State University, Virginia. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Marital-Quality-in-Dual-Career-Couples%3A-Impact-of-Schnurman-Crook/037ca05320b3591a725219a474a3c9de8256be2c>
- Selahshori, N. & Atashpour, S. (2021). Effectiveness of couple intelligence training on the couple's martial satisfaction and adjustment. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 64(2), 88-99. [Persian] URL: https://mjms.mums.ac.ir/article_18507.html?lang=fa
- Sharifi, S., & Abbasi, S. (2017). The relationship between daily spiritual experience and happiness of elderly members of Isfahan retirement center in 2014. *Journal of Geriatric Nursing*, 3(2), 34-45. [Persian] URL: <http://jgn.medilam.ac.ir/article-1-210-fa.html>
- Shaw, M. E., & Costanzo, Ph. R. (1982). *Theories of social psychology*. New York: McGraw-Hill. URL: <http://www.sidalc.net/cgi-bin/wxis.exe/?IsisScript=COLPOS.xis&method=post&formato=2&cantidad=1&expresion=mfn=015013>
- Skowron, E., & Friedlander, M. (1998). The differentiation of self inventory: development and initial validation. *Journal of Counseling Psycho*, 28(1), 235-246. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1998-04269-001>
- Sohrabi, R., Asadi, M., Habibollahzade, H., & Panaali, A. (2013). Relationship between self-differentiation in Bowen's family therapy and psychological health. *Social and Behavioral Sciences*, 9(84), 1773-1775. [Persian] URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813019022>.
- Underwood, L. G., & Teresi, J. A. (2002). The daily spiritual experience scale: development, theoretical description, reliability, exploratory factor analysis, and preliminary construct validity using health-related data. *Annals of Behavioral Medicine*, 24(1), 22-33. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12008791/>